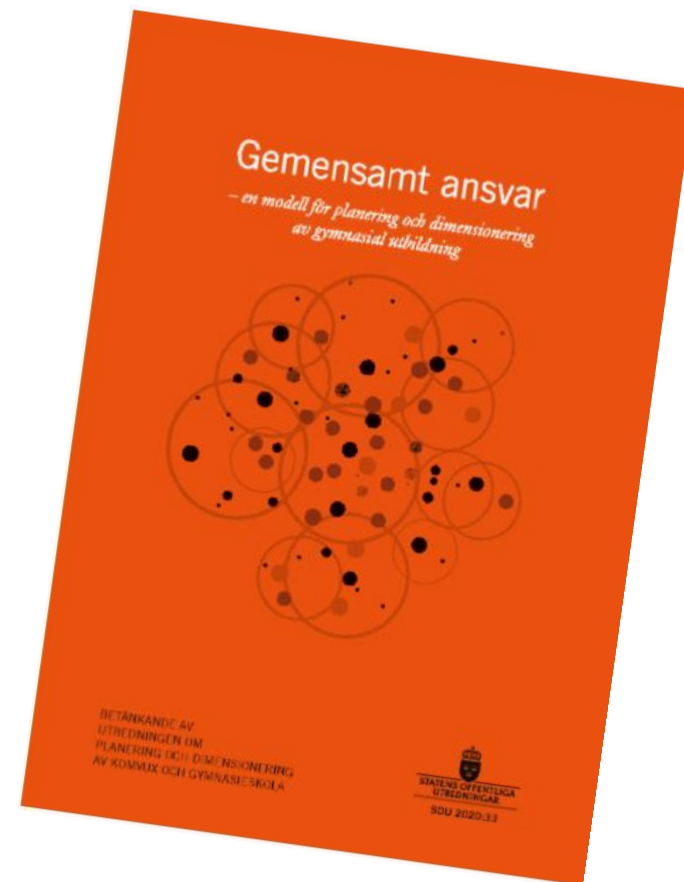

Gemensamt ansvar

– en modell för planering och dimensionering av gymnasial utbildning

SOU 2020:33

PKS 17 september

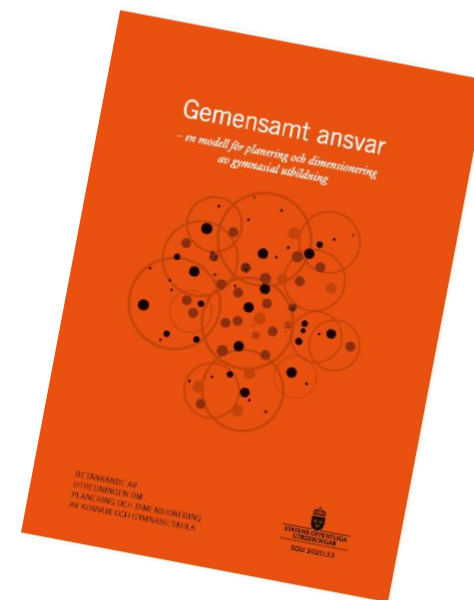
Utredningens uppdrag och syfte

Syfte:

- Trygga kompetensförsörjningen
- Effektivisera resursutnyttjandet
- Förbättra utbudet av gymnasial utbildning
- Öka likvärdighet och minska segregation i gymnasieskolan

Uppdrag:

Att analysera och vid behov föreslå en regional modell för planering och dimensionering av gymnasial utbildning samt en kompensatorisk finansiering av gymnasieskolan.

Några citat

"Utbudet av gymnasial utbildning påverkar även arbetsgivarnas möjlighet att rekrytera."

"Inom samma pendlingsområde förekommer det att samma utbildning erbjuds på flera skolor, trots att utbildningen bedrivs med små elevgrupper"

"brister i samverkan och samordning av utbildningsutbudet"

"Dagens utbud i gymnasieskolan präglas dessutom starkt av att huvudmän konkurrerar med varandra om elever"

"Segregationen i gymnasieskolan har ökat"

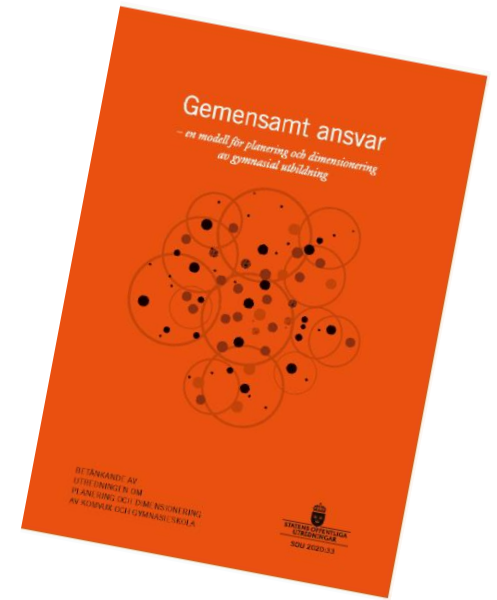
Implementeringsplan

- Steg 1 träder i kraft 2022 och ska tillämpas på utbildning som påbörjas fr.o.m. 2024.
- Steg 2, som träder i kraft hösten 2026, ökar det statliga inflytandet genom införandet av bl.a. regleringen där Skolverket ska fatta beslut om regionala ramar för utbildningsutbudet.
- Under pågående implementering ska Skolverket vidareutveckla hur planerings- och dimensioneringsmodellen ska fungera i praktiken.

Tre huvuddelar

1. Större hänsyn till arbetsmarknadens behov vid planering och dimensionering av utbildningsutbudet
 2. Krav på samverkan
 3. Ökat statligt inflytande (framför allt i steg 2)
- Dessutom diverse "mindre" förslag

Flera perspektiv

Gymnasieskolan

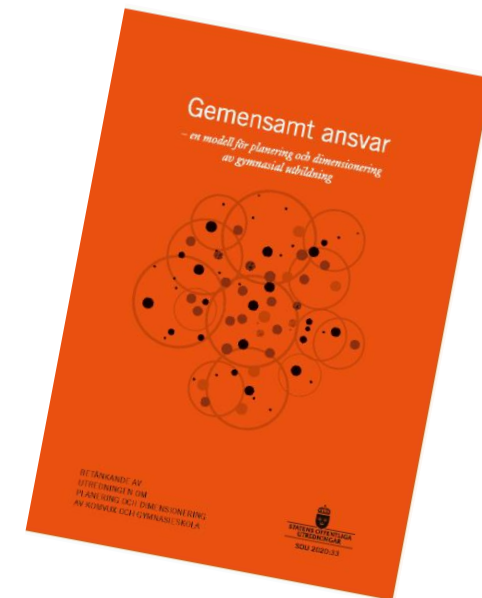
- Vilka utbildningar som erbjuds och antalet platser på dessa ska så långt det är möjligt anpassas med hänsyn till ungdomarnas önskemål. *15 kap 30 par*
- utgöra en bas för kompetensförsörjningen till arbetslivet samt för rekryteringen till högskolesektorn. *15 kap 3 par*

Större hänsyn till arbetsmarknadens behov

Förslag 6.1.1 Nya principer för planering och dimensionering i gymnasieskolan

- När huvudmännen bestämmer vilka utbildningar som ska erbjudas och antalet platser på dessa, ska betydande hänsyn tas till både ungdomarnas efterfrågan och behov *och* arbetsmarknadens behov.

Större hänsyn till arbetsmarknadens behov

Förslag 6.3.1 Skolverket ska ta fram regionala planeringsunderlag om behovet av gymnasial utbildning

Förslag 6.3.3 Skolhuvudmännen ska rapportera sitt planerade utbud till Skolverket

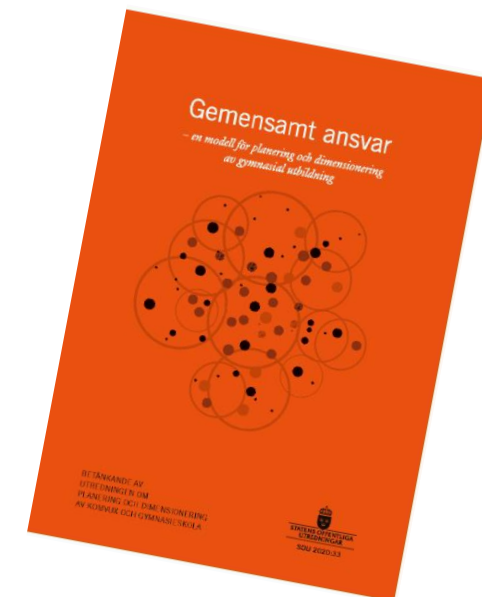
Skolverket ska kontinuerligt ta fram regionala planeringsunderlag om behovet av antal platser inom gymnasieskola och yrkesinriktningar i komvux. Skolverket ska också föra regionala dialoger

Större hänsyn till arbetsmarknadens behov

6.3.5 Regionala branschråd för gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska bidra med information om arbetsmarknadens behov

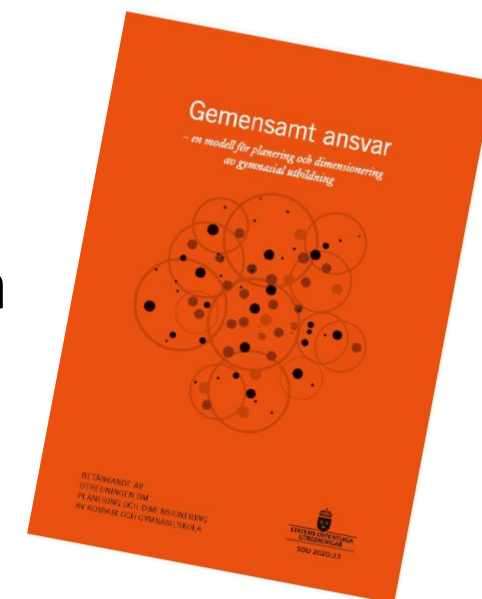
Branschråden ska bidra med bedömningar av arbetsmarknadens behov. Samtliga samverkande kommuner, enskilda huvudmän (som erbjuder vissa utbildningar), regional utvecklingsansvarig aktör, Arbetsförmedlingen och representanter från branschområdet ska erbjudas att delta.

Krav på samverkan

Förslag 6.1.2 Kommuner ska samverka för ett ändamålsenligt utbud

- Alla kommuner ska samverka (samverkansavtal eller via gymnasieförbund) och ingå i ett primärt samverkansområde med minst ett visst antal invånare eller med minst två andra kommuner.
- Samverkan ska avse planering, dimensionering och erbjudande.

Krav på samverkan

Förslag 6.1.2 Kommuner ska samverka för ett ändamålsenligt utbud

Samverkansavtalet ska utformas utifrån

- Ungdomars efterfrågan och behov
- Arbetsmarknadens behov
- Ett effektivt utnyttjande av samhällets resurser
- Kommunernas skyldighet att erbjuda ett allsidigt urval av utbildningar

Krav på samverkan

Förslag 6.4.1 Alla skolhuvudmän i gymnasieskolan ska ingå i en gemensam antagningsorganisation

- Antagningsorganisationen ska vara gemensam för gymnasieskolan anordnad av kommuner, regioner och enskilda huvudmän. Den ska omfatta alla skolenheter inom minst ett primärt samverkansområde.

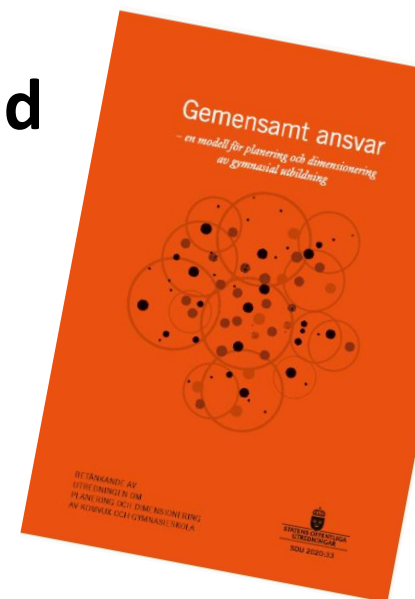
Krav på samverkan

6.2.1 Enskilda huvudmän ska bidra till ett ändamålsenligt utbud

6.2.2 Enskilda huvudmän är en del av det regionala utbudet

6.6.6 Enskilda huvudmän för gymnasieskola ska ges godkännande i förhållande till utbildningsbehoven

Vid bedömningen av om ett godkännande ska beviljas ska det även beaktas att ett godkännande inte negativt påverkar ett effektivt utnyttjande av samhällets resurser i området.

Ökat statligt inflytande (steg 2)

Förslag 6.6.2 Skolverket ska besluta om regionala ramar för utbudet på gymnasial nivå. (Gymnasiesärskolan och komvux som särskild utbildning på gymnasial nivå ska inte ingå i ramarna för utbildningsutbudet 6.6.3)

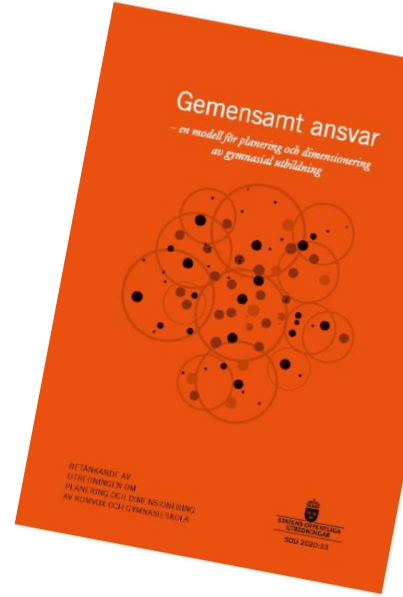
Ramarna ska ange antalet platser som ska erbjudas inom varje samverkansområde av de nationella programmen och av introduktionsprogrammen programinriktat val och yrkesintroduktion.

Ökat statligt inflytande (steg 2)

Förslag 6.6.4 Kommuner och huvudmän för utbildning ska få lämna synpunkter innan Skolverket beslutar om ramar

- Regionala dialoger om planering och dimensionering av gymnasieskola och komvux ska hållas.
- Dialogerna ska beröra både enskilda och kommunala huvudmän och kan ex. bli ett viktigt forum för att stimulera bred regional samverkan mellan gymnasieskolans huvudmän.
- Genom att Skolverket håller i dialogerna kan myndigheten också bidra med kunskapsöverföring mellan olika regioner m.m.

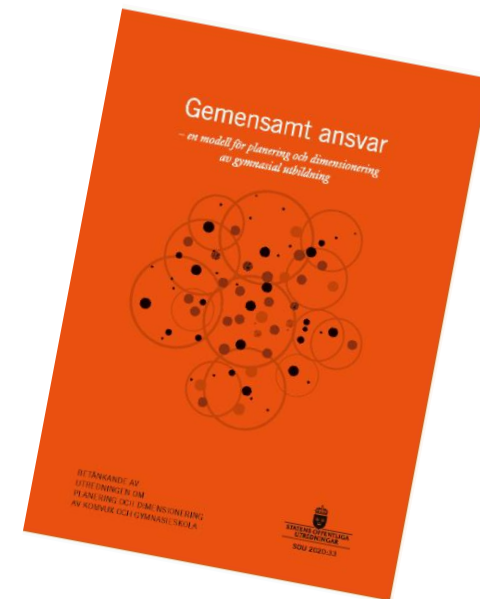
Fler förslag

6.3.4 Huvudmännens information till ungdomar och vårdnadshavare om gymnasieutbildningarna ska förbättras

7.2.3 Ett kompensatoriskt schablonbelopp ska införas i gymnasieskolan

7.2.4 Huvudmän ska arbeta aktivt för en allsidig social elevsammansättning vid sina skolenheter

7.3.1 Staten ska ansvara för ett nytt studiebidrag till eget boende

Ett kompensatoriskt schablonbelopp ska införas i gymnasieskolan

- Efter det att den interkommunala ersättningen och grundbeloppet till enskilda huvudmän bestämts ska ett påslag eller avdrag göras med ett kompensatoriskt schablonbelopp per elev.
- Schablonbeloppet ska bestämmas till 5 000 kronor per år.
- Påslaget eller avdraget ska göras utifrån fördelningen av elevernas meritvärden från grundskolan för respektive program på nationell nivå.

Vidare utredningar

6.9.2 Gymnasieskolans utbildningar bör utvecklas

- Så att t ex yrkesutbildningar svara bättre mot ungdomarnas efterfrågan
- Mellanformer mellan yrkesprogram och högskoleförberedande
- Lättare växling mellan program
- Påbyggbara yrkesutbildningar

6.9.3 Regionala antagningskanslier i komvux

Konsekvensutredning och finansiering

Utredningen bedömer:

- Vissa konsekvenser för det kommunala självstyret, inte mer än nödvändiga för att lösa problemen. Kommunerna kommer ex. kunna ha dialog med Skolverket om ramarna.
- Stora ambitionshöjningar för Skolverket och Skolinspektionen, myndigheterna ska därför årligen och permanent tillföras 25 milj kr.
- Ökad resurseffektivitet och det mer ändamålsenliga utbudet kommer att generera lägre kostnader och ökade intäkter på sikt. Föreslår ett tidsbegränsat statsbidrag på 200 miljoner kr per år 2021 till 2026 för kommunerna omställningsarbete.

Andra viktiga förslag

- Regeringsförslag om idrottsutbildningar
- ”Betygsutredningen”
 - Ämnesbetyg i en ämnesutformad gymnasieskola
 - Nytt betygssteg
 - Kompensatorisk betygsättning

Synpunkter och frågor?